

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 24.09.2020 torstai klo 15:00 - 15:50

Paikka TEAMS -kokous

Lisätietoja Koronavirusepidemian vuoksi olevan poikkeustilanteen takia kokous pidetään Teams-kokouksena.

Saapuvilla olleet jäsenet

Sakari Pääkkö, puheenjohtaja asioiden 1 – 4 ja 6 kohdalla
Matti Venäläinen, varapuheenjohtaja asian 5 kohdalla
Tuula Niskanen
Anna Partanen
Risto Pirinen
Kati Seppälä
Anu Vartiainen

Muut saapuvilla olleet

Kaisu Matinniemi, joukkoliikennepäällikkö	esittelijä
Heikki Meriranta	kaupunginhallituksen edustaja
Seppo Kiiski	Siilinjärven kunnanhallituksen edustaja
Pekka Kauhanen	Siilinjärven kunnan talouspäällikkö
Seija Pasanen, joukkoliikenneinsinööri	pöytäkirjanpitäjä

Asiat 26 - 31 §

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

Julkinen

Allekirjoitukset

Sakari Pääkkö
puheenjohtaja

Seija Pasanen
pöytäkirjanpitäjä

Matti Venäläinen
puheenjohtaja, asia 5

Pöytäkirjan tarkastus
24.9.2020

Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueella (Suokatu 42),

Tuula Niskanen

Kati Seppälä

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 25.9.2020

Seija Pasanen
pöytäkirjanpitäjä

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

Julkinen

Muutoksenhakukiellot

Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 26 – 31 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

Julkinen

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	26 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
2	27 §		Pöytäkirjantarkastajat	6
3	28 §		Yksinoikeuksien myöntäminen Kuopion kaupunkiseudun paikallisliikenteen linjojen 2, 5-7, 9, 16, 20-23 ja 29 sopimusliikennöitsijälle	7
4	29 §		Vastaus valtuustoaloitteeseen / Asiointiliikenteen järjestäminen Kuopion liitoskuntien taajamiin	9
5	30 §	1-4	Palvelusopimus joukkoliikenteen lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmäpalveluiden toimittamisesta	12
6	31 §		Joukkoliikennelautakunnan tiedonannot 2020	14

Muutoksenhaku

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

26 §

26 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

27 §

27 §

Pöytäkirjantarkastajat**Päätösehdotus**

Joukkoliikennepäällikkö

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Tuula Niskanen ja Kati Seppälä.

Päätös

Valittiin Tuula Niskanen ja Kati Seppälä.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

28 §

§ 28

Asianro 2692/08.01.00/2018

Yksinoikeuksien myöntäminen Kuopion kaupunkiseudun paikallisliikenteen linjojen 2, 5-7, 9, 16, 20-23 ja 29 sopimusliikennöitsijälle

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 26.4.2018 (§ 28), että avoimet joukkoliikennepalvelut järjestetään Kuopio-Siilinjärvi – alueella soveltamalla EU:n palvelusopimusasetusta (PSA). Päätöksellä turvataan markkinaehtoisesti syntyviä palveluja monilukuisemmat, luotettavammats ja laadukkaammat palvelut sekä markkinaehtoisia hintoja edullisemmat asiakashinnat alueella.

PSA:ssa vahvistetaan ehdot, joiden mukaan toimivaltainen viranomainen voi turvata välttämättömät henkilöliikennepalvelut, jotka eivät voi toimia markkinaehtoisesti. Yhtenä menetelmänä on yksinoikeuden myöntäminen julkisen liikenteen harjoittajalle. Asetuksen mukaan markkinaehtoinen liikenne ei saa aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaisesti järjestetyille liikenteelle.

Ennen heinäkuuta 2018 viranomaisella oli mahdollisuus puuttua liikenne-markkinoihin joukkoliikennelain mukaisella reittiliikennelupamenettelyllä, joka katsottiin osaksi PSA -liikenteen yksinoikeuksien myöntämisprosessia. Markkinaehtoisin liikenteen lupahakemus oli mahdollista hylätä sillä perusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaiselle liikenteelle. Viranomainen siis pyrki arvioimaan ennen tietyn liikennepalvelun olemassaoloa sen mahdollisia vaikutuksia viranomaisen hankkimalle liikenteelle.

Heinäkuun alussa 2018 liikennepalvelulain astuessa voimaan reittiliikenneluvat poistuivat käytöstä. Lain mukaan markkinaehtoisin liikenteen harjoittamiseen tarvitaan nyt henkilöliikennelupa, mutta liikenteen aloittaminen edellyttää enää vain ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle 60 päivää ennen liikenteen aloittamista.

Liikennepalvelulain mukaan toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tehdä PSA:n mukaisen päätöksen yksinoikeudesta suojellakseen järjestämänsä liikennettä kilpailevalta liikenteeltä. Yksinoikeuspäätöksellä annetaan erikseen valittavalle julkisen liikenteen harjoittajalle mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä, tietyssä verkossa tai tietyllä alueella ja suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat, jotta sopimuksen mukaisen liikenteen hoitaminen liikennöintisopimuksen ja siinä määritellyn korvaustason mukaisesti on mahdollista. Tavoitteena on turvata viranomaiselle palvelusta syntyvien kustannusten säilyminen suunnitellulla tasolla.

Mahdollisen muun liikennetarjonnan aiheuttamaan jatkuvaan ja vakavaan haittaan voi puuttua myöhemmin vain, jos yksinoikeuspäätös on tehty. Liikennepalvelulaki siirsi siis kilpailevan toiminnan rajoittamisen jälkikäteis-

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

28 §

valvonnan varaan. Muiden liikennöitsijöiden poissulkemisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Hallintolain 62 §:n mukaan viranomaisen on annettava päätös yksinoikeuden antamisesta tiedoksi julkisella kuulutuksella verkkosivullaan.

Sansia Oy kilpailutti kuluvan vuoden alussa Kuopion kaupunkiseudun paikallisliikenteen linjat 2, 5-7, 9, 16, 20-23 ja 29. Sansia Oy:n tekemän kokonaistaloudellisuuteen perustuvan päätöksen mukaan em. linjojen liikenteenharjoittajaksi valittiin Kuopion Liikenne Oy. Päätöksestä ei valitettu.

Paikallisliikenteen linjoilla on yhteisiä reittiosuuksia viranomaisen toisten sopimusliikenteiden kanssa mm. Kuopion keskustassa. Nämä ovat olleet valitun liikenteenharjoittajan tiedossa liikennettä hankittaessa, joten yksinoikeus ei niitä kiellä.

Yksinoikeus kattaa linjojen liikennöinnin liikennöintisopimuksen mukaisesti seitsemän vuoden ajan alkaen 7.6.2021 sekä mahdolliset kolme optiovuotta toimivaltaisen viranomaisen vahvistamilla reiteillä ja aikatauluilla mukaan lukien liikenteisiin sopimusaikana sopimuksia ja hankintalainsäädäntöä noudattaen tehtävät muutokset.

Toimivaltaisen viranomaisen järjestämän liikenteen reitit ja aikataulut ovat internetsivulla <https://vilku.kuopio.fi/aikataulut-reitit>.

Vaikutusten arviointi

Päätös on ympäristö- ja yritysvaikutuksiltaan positiivinen, koska sillä turvataan palvelujen pitkäjänteinen säilyminen.

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta myöntää EU:n palvelusopimusasetuksen mukaisen yksinoikeuden Sansia Oy:n tarjouskilpailustaan 6.5.2020 tekemän päätöksen mukaisesti Kuopion Liikenne Oy:lle paikallisliikennelinjojen 2, 5-7, 9, 16, 20-23 ja 29 bruttoliiikennesopimuksen mukaiselle liikenteelle ja liikenteeseen sopimusaikana tehtäville muutoksille.

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Asiointiliikenteen järjestäminen Kuopion liitoskuntien taajamiin**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen**

Valtuustoaloite

Kari Loponen, Tuula Savolainen ja 40 muuta valtuutettua esittävät 16.3.2020 päivätyssä valtuustoaloitteessa, että Kuopion liitoskuntien taajamien asiointiliikenteiden järjestämismahdollisuudet selvitetään mahdollisimman nopealla aikataululla ja tämän pohjalta järjestetään asiointikyytejä liitoskuntien taajamiin 1-2 kertaa viikossa suunnitelmallisesti yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Kyytien järjestelyssä hyödynnetään mm. kouluvuoden aikana koululaisten kuljetuksessa jo olevia autoja. Koulujen loma-ajoille sovitaan erilliset periaatteet.

Aloitteen mukaan asiointikyydit tukisivat taajamien elinvoimaisuutta, mahdollistaisivat ikäihmisten asumisen kotona aiempaa pidempään, lisäisivät yhteisöllisyyttä ennaltaehkäisten syrjäytymistä sekä vähentäisivät henkilöautomatkoja.

Nykytilanne

Maaseutualueiden avoimet joukkoliikennepalvelut muodostuvat pääasiassa koululaisliikenteen vuoroista. Ne palvelevat kouluvuoden aikana myös asiointia mm. Nilsiässä ja Karttulassa. Tällä hetkellä asiointimahdollisuudet koululaisvuoroilla tai erillisesti järjestetyillä asiointiyhteyksillä ovat olemassa ympärivuotisesti kaikkiin maaseutualueiden taajamiin Maaninkaa lukuun ottamatta.

Koululaisille erillisesti järjestetyt tilausajot ovat avoimia myös muille matkustajille, jos kyytiin sopii. Kaluston koko on kuitenkin optimoitu oppilaiden määrän mukaan, joten ylimääräisiä paikkoja muille matkustajille on harvoin. Vapaiden paikkojen epävarmuuden ja siitä aiheutuvan informaatiovaikeuden vuoksi tietoa palvelusta ei juurikaan ole saatavissa. Säännöllisten asiointiyhteyksien sisällyttäminen nykyisiin koululaisten erilliskuljetussopimukseen ei ole mahdollista, vaan kuljetukset pitäisi kilpailuttaa uudelleen.

Nykyiset, erillisesti järjestetyt asiointiliikenteet maaseudulla liikennöidään matkojenyhdistelykeskukseen tehtyjen tilausten perusteella. Yhteyksiä on järjestetty alueiden eri osista taajamaan 1-5 kertaa viikossa. Asiointiaika on yleensä 2,5-4 tuntia. Asiakkaat maksavat matkasta normaalin Waltti -vyöhykkeiden välisen linja-automatkan hinnan. Vuosittaiset matkustajamäärät liikenteissä vaihtelevat suuresti (164-7 000). Kustannukset palveluista olivat viime vuonna keskimäärin 25,06 €/matkustaja (vaihteluväli suuri 2,14 €- 43,01 €). Eniten kustannuksia tuli Karttulan asiointiyhteyksistä, joita on järjestetty jokaiselle arkipäivälle kesäisin. Vuorojen matkustajamäärät ovat kuitenkin olleet erittäin vähäisiä.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

29 §

Aiesopimus Kuopion seudun liikennejärjestelmän jatkuvasta kehittämisestä vuosina 2020-2025

Kuopion kaupunginhallitus hyväksyi 23.3.2020 aiesopimuksen Kuopion seudun liikennejärjestelmän jatkuvasta kehittämisestä vuosina 2020-2025.

Aiesopimukseen on valittu Itä-Suomen liikennestrategian tavoitekohdista Kuopion seudulla painotettaviksi mm. seuraavia tavoitteita:

- Ikääntyneille on kotona asumisen mahdollistavat liikkumis- ja kuljetuspalvelut
- Arjen matkoja varten on käytettävissä liikkumista helpottavia palveluita sekä taajamissa että haja-asutusalueilla
- Päivittäiset matkat on mahdollista tehdä joukkoliikenteellä kaupunkiseuduilla sekä suurimpien taajamien ja keskuskaupunkien välillä.

Aiesopimus sisältää toimenpidekokonaisuuksia em. tavoitteiden saavuttamiseksi. Tärkeimmäksi toimenpiteeksi on nostettu julkisesti hankittujen kuljetusten tehostaminen ja avaaminen, jonka toteuttamiseksi käynnistetään Alueellinen kyytipalvelu -hanke. Sen tavoitteena on saada mukaan yhdistelyyn kaikki yhteiskunnan kustantamat kuljetukset erityisesti haja-asutusalueilla. Toimintamallin tulee olla taloudellisesti kannustavaa kaikkien osapuolien näkökulmasta.

Hanke käynnistyy syksyllä 2020 ja siihen osallistuvat Kuopion kaupungin eri palvelualueita, Pohjois-Savon Ely -keskus, alueen kuntia ja Sansia Oy, joka järjestää tällä hetkellä lakisääteisiä kuljetuksia sekä palveluliikenteitä seudullisesti. Luontevin taho hankkeen vetäjäksi on Sansia Oy, koska seudullinen matkojenyhdistelykeskus kuuluu Sansia Oy:n organisaatioon ja siellä on paras osaaminen matkojen yhdistelystä.

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelma 2030

Kuopion kaupunginhallitus hyväksyi 8.6.2020 Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelman 2030 tavoitteellisenä ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle. Maaseutuliikenteen osalta ohjelmassa on linjattu, että painopiste avoimen joukkoliikenteen osalta asetetaan entisten kuntakeskusten ja Kuopion keskustan välisiin yhteyksiin siten, että yleisimmät työ- ja opiskeluyhteydet ovat mahdollisia. Lakisääteisiä kuljetuksia ja muita maaseudun kuljetuspalveluja kehitetään kuntien eri palvelualueiden kesken siten, että julkisesti hankittuja kuljetuksia voidaan avata kaikille asiakkaille ja yhdistellä nykyistä enemmän.

Tätä tavoitetta toteuttamaan käynnistyy em. Alueellinen kyytipalvelu -hanke.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Asiointiliikenteet jokaisella maaseutualueella ovat tärkeitä arjen liikkumisen turvaajia sekä ikäihmisille kotona asumisen mahdollistajia. Koska ympärivuotiset asiointimahdollisuudet vielä puuttuvat Maaningalta, järjestetään ne vuoden 2021 alusta alkaen.

Kutsuperusteinen asiointiliikenne kilpailutetaan loppuvuodesta 2020. Liikenteen järjestämisessä noudatetaan samoja periaatteita kuin muilla maaseutualueilla. Yhteydet Maaningan keskustaan järjestetään kerran viikossa Käärmelahden, Tuovilanlahden ja Pulkonkosken suunnilta. Asiakkaalle

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

29 §

matka maksaa normaalin Waltti -vyöhykkeiden mukaisen joukkoliikenne-
matkan hinnan ja asiointiaikaa Maaningan keskustassa on 1,5 tuntia.

Vaikutusten arviointi

Esitys on ympäristövaikutuksiltaan myönteinen, koska yhdistelemällä kul-
jetuksia voidaan vähentää yksityisten henkilöautojen määrää. Yhdisteltyjä
kuljetuksia hoitavat kilpailutetut liikenteenharjoittajat, joiden talouteen
kuljetusten lisääntyminen vaikuttaa myönteisesti.

Esitys

Esitän, että joukkoliikennelautakunta antaa Kuopion kaupunginhallitukselle
edellä olevan mukaisen vastauksen asiointiliikenteiden järjestämisestä
Kuopion liitoskuntien taajamiin tehtyyn valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Palvelusopimus joukkoliikenteen lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmäpalveluiden toimittamisesta**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen**

Kuopion kaupunki on seudullisena toimivaltaisena viranomaisena tehnyt TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n kanssa sopimuksen Waltti - joukkoliikennepalveluiden hankkimisesta. TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy vastaa Kuopion seudun joukkoliikenteessä käytössä olevasta Waltti-lippu- ja maksujärjestelmästä sekä tuottaa ja ylläpitää joukkoliikenteen informaatiojärjestelmäpalveluita, kuten reittiopasta ja reaaliaikapalveluja.

Joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmää ollaan kehittämässä liikennepalvelulain (320/2017) mukaisesti kohti tunnistepohjaista järjestelmää. Samalla toimintaympäristö on muuttunut keskitetystä toimittajasta monitoimijaympäristöön, jossa lippu-, maksu-, ja informaatiojärjestelmät koostuvat usean toimittajan tuottamista palveluista.

Muutoksen seurauksena viranomaisen kanssa tehtyä palvelusopimusta on ollut tarve päivittää, jotta se kattaa LMJ:n kautta eri viranomaisten hankkimat palvelukokonaisuudet. Palvelusopimuksen päivityksen myötä hankittavat palvelukokonaisuudet ja niiden kulurakenne ovat myös selkeytyneet, kun jatkuvan toiminnan kustannukset ja kehityskustannukset on eritelty tuotelinjoittain.

Palvelusopimus ja kustannusten jako

Palvelusopimuksen kustannusten jakoperiaatteiden lähtökohtana on ollut, että viranomaisten kustannukset eivät nousisi merkittävästi. Kustannusten kohdentumisessa on tarkasteltu joukkoliikenteen matkustajamäärien suhdetta eri viranomaisten kesken ja tämän pohjalta viranomaiset on ryhmitelty neljään eri luokkaan. Kuopion osalta palvelusopimuksen mukaiset kustannukset nousevat tällä jaotteluperiaatteella noin. 10%.

Palvelusopimuksen mukaiset joukkoliikenteen lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän vuotuiset kustannukset ovat noin 455 000€ (alv 0%). Kustannukset jaetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion ja Siilinjärven kesken.

Sopimuksen voimassaoloaika on viisi vuotta ja sopimuksen mukaisten palveluiden irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Päivitetty palvelusopimus on hyväksytty LMJ:n hallituksessa sekä yhtiökokouksessa ja palvelusopimuksen mukainen hinnoittelu on otettu käyttöön 1.4.2020 alkaen.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

30 §

Eesitys Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se merkitsee lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän sopimuksen tiedoksi

Liitteet

- 1 2159/2016 Palvelusopimus
- 2 2159/2016 Palvelukuvaukset
- 3 2159/2016 Hintaliite
- 4 2159/2016 Turvallisuussopimus

Valmistelija

Jukka Marko Tapio Räsänen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5008

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Merkitään, että puheenjohtaja Sakari Pääkkö poistui esteellisenä (yhteisöjäävi) kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi. Tämän asian osalta puheenjohtajana oli varapuheenjohtaja Matti Venäläinen.

Merkitään, että joukkoliikennesuunnittelija Jukka Räsänen oli läsnä asian käsittelyn ajan.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

24.09.2020

31 §

§ 31

Asianro 11/00.02.03/2020

Joukkoliikennelautakunnan tiedonannot 2020

Viranhaltijapäätökset 20.5. – 15.9.2020

Asiakirjan nro	Päätöksentekijä	§ / vuosi	Päätöspvm	Otsikko
5582/2020-1	joukkoliikennepäällikkö - KYP Joukkoliikennepäällikkö	5 § / 2020	7.7.2020	Joukkoliikenteen tunnistepohjaisen lippujärjestelmän kehittämispaketti

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi ja päättää, ettei mainituissa päätöspöytäkirjoissa olevia otto-oikeuden alaisia päätöksiä oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Lautakunta käsittelee tarvittaessa muita asioita.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muut asiat:

- Joukkoliikennepäällikkö kertoi talousarvion 2020 toteutumasta sekä vuoden 2021 talousarvion laatimistilanteesta.
- Keskusteltiin pysäkeillä tupakoinnin kieltävästä kampanjasta, joka toteutettaisiin myöhemmin koronatilanteen rauhoituttua.